

7.8.2024

Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunto 1769/00.04.00/2024

Lasse Leppä, konsernipalveluiden toimialajohtaja

Viite: Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 4 §:n muuttamisesta VN/13111/2024

Lausunnonantajan näkemykset osaamiskeskusten toimialueista (1 §)

Keski-Suomen hyvinvointialueen näkemyksen mukaan asetusluonnoksen muutosehdotus koskien sosiaalialan osaamiskeskusten toimialueita on perusteltu ja suhtaudumme muutosehdotukseen myönteisesti. Tosin Keski-Suomessa on vasta toteutettu uudistus, jonka seurauksena Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus siirtyi kesäkuun alussa liikkeen luovutuksella Keski-Suomen hyvinvointialueella osaksi hyvinvointialueen TKKI-toimintaa.

Asetusluonnoksen ehdotus yhtenäistää sosiaalialan osaamiskeskusten toimialueet, mikä on myönteinen muutos. Yhteistyöalueelle sijoittuvien sosiaalialan osaamiskeskusten toimialueet olisivat muutoksen jälkeen yhtenevät muiden sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueille sijoittuvien toimintojen kanssa.

Sen sijaan vastustamme leikkausta, joka hallituksen kehysriihipäätöksessä on suunniteltu sosiaalialan osaamiskeskusten perusrahoitukseen. On otettava huomioon, että sosiaalialan osaamiskeskusten perusrahoitusta leikattiin huomattavasti jo vuodelle 2024. Rahoituksen pieneneminen vielä nykyisestä vaarantaa sosiaalialan osaamiskeskusten mahdollisuuden vastata niille lainsäädännössä määritellyistä tehtävistä.

Asetusluonnoksessa sosiaalialan osaamiskeskukset on nimetty yhteistyöalueiden nimen mukaisesti. Itä-Suomen yhteistyöalueen osalta ovat alueen hyvinvointialueet sopimusluonnoksessa yhteistyöalueesta ehdottaneet yhteistyöalueen nimen muuttamista Järvi-Suomen yhteistyöalueeksi. **Pidämme siten tärkeänä ehdottaa, että myös Itä-Suomen yhteistyöalueella sijaitseva sosiaalialan osaamiskeskus nimitetään Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskukseksi.** Keski-Suomi ei monestakaan näkökulmasta katsottuna ole osa Itä-Suomea – toisin kuin muut sillä alueella sijaitsevat hyvinvointialueet. Kun tälläkin hetkellä on olemassa Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ja Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, pidämme tärkeänä, ettei uudella nimellä anneta ymmärtää, että alueelle on jäänyt olemaan vain toinen tällä hetkellä toimivista sosiaalialan osaamiskeskuksista. Uudelle toimialueelle rakentuva osaamiskeskus tarvitsee myös uuden nimen, jotta toimintaa päästään tarvittavassa määrin uudistamaan. Lisäksi nykyiseen Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskukseen kuuluu hyvinvointialue, joka ei ole tulevilla toimialueilla (Kainuu).

7.8.2024

Lausunnonantajan näkemykset erityisen valtionavustuksen perusteista (4 §)

Ei kommentoitavaa.

Lausunnonantajan näkemykset voimaantulosta

Keski-Suomen hyvinvointialueen näkemyksen mukaan asetuksen voimaantuloa tulee siirtää alkamaan 1.1.2026. Kyse on niin merkittävästä rakenteellisesta ja toiminnallisesta muutoksesta, ettei asetusluonnoksessa ehdotettu siirtymäaika riitä tarvittavien muutosprosessien läpiviemiseen. Kyse on useiden hyvinvointialueiden ja yhteistyökumppaneiden sekä jo alueilla toimivien osaamiskeskusten välisistä neuvotteluista, joihin liittyy lukuisten merkittävien sopimusten uudelleen järjestelyitä ja henkilöstön kanssa käytäviä muutosneuvotteluita.

Onko asetusmuutoksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia asetusmuutoksella voidaan arvioida olevan?

Keski-Suomen hyvinvointialueen näkemyksen mukaan asetusmuutoksen olennaisia vaikutuksia on perustelumuiustiossa avattu kattavasti. Haluamme kuitenkin tuoda esiin, että arvioinnissa käytetyn NHG:n vuonna 2022 julkistaman selvityksen tiedot ovat osittain jo vanhentuneita mitä tulee sosiaalialan osaamiskeskusten rahoitus pohjaan. Esimerkiksi sosiaaliasiavastaavan toiminnan siirryttyä monella alueella osaksi hyvinvointialueiden omaa toimintaa on palvelutoiminnan tuotot oleellisesti pienentyneet tai jääneet kokonaan pois sosiaalialan osaamiskeskusten rahoituksesta. Siten nykytilanteessa korostuu valtion myöntämän perusrahoituksen osuus. Sen rahoituksen turvin osaamiskeskuksen pitää pääsääntöisesti pystyä toteuttamaan lakisääteistä tehtäväänsä.

Muita yleisiä huomioita asetusmuutoksesta

Ei kommentoitavaa.